

Børsnoterede aktier

Når du investerer i børsnoterede aktier, køber du en ejerandel af selskaberne, med ret til at stemme på selskabernes generalforsamling og modtage eventuelle udbytter.

Hvad er en aktie?

At eje en aktie er det samme som at eje en andel af en virksomhed. Ved køb af en aktie, bliver du således medejer af den pågældende virksomhed. Ejerskabet giver ret til en del af selskabets aktiekapital og giver som hovedregel stemmeret på selskabets generalforsamling. En aktie kan navnenoteres, det vil sige, det registreres, at du har købt netop denne aktie, og det giver dig adgang til regnskab og andre informationer fra det pågældende selskab. Nogle selskaber har opdelt deres aktier i flere aktieklasser, typisk A- og B-aktier. A-aktier har ofte et højere antal stemmer end B, og modsat kan B-aktier have et højere udbytte end A-aktier.

Hvordan købes en børsnoteret aktie?

Et selskab kan være børsnoteret i et eller flere lande. Et børsnoteret selskabs aktier kan normalt købes og sælges via en eller flere børser. Kursen på en aktie er et udtryk for selskabets værdi delt med antallet af aktier. Kursen fastsættes ud fra mange faktorer – bl.a. aktuelle regnskabstal og forventninger til selskabets fremtidige indtjening.

Afkast på aktier

Afkastet på aktier består dels af aktieudbytte fra selskabet og dels af kursændringer. Aktieudbytte er et udtryk for, hvor stor en del af selskabets overskud, der udbetales til aktionærerne og besluttes på selskabets generalforsamling. Selskabet kan vælge ikke at betale udbytte. Et selskab kan også vælge at igangsætte et aktietilbagekøbsprogram frem for et udbytte. De købte aktier annulleres når aktietilbagekøbsprogrammet er afsluttet og den enkelte aktie udgør en større andel af selskabet. Kursændringer er et udtryk for, at aktiens værdi svinger over tid

Hvad er risikoen?

Kursen på aktier kan svinge afhængigt af, hvordan

forventningerne til indtjening i den pågældende virksomhed udvikler sig. Dette afhænger igen af den generelle økonomiske situation samt udviklingen på det marked, hvor virksomheden befinder sig. I værste fald – hvis virksomheden går konkurs – kan du tabe hele det investerede beløb. Aktier kan have store kursudsving, og derfor egner de sig bedst til investorer med en lang tidshorizont.

Risiko kan opdeles i selskabs-, og markedsv valuta- og bæredygtighedsrisiko.

Selskabsrisiko er den risiko, der er forbundet med det enkelte selskab og kan f.eks. være indtjeningsvanskeligheder, afhængighed af bestemte kunder nøglepersoner eller andet.

Markedsrisiko er en risiko fælles for alle selskaber eller en gruppe af selskaber, som beskæftiger sig med samme område. Som udgangspunkt er der tale om udefrakommende begivenheder eller ændringer, der påvirker alle selskaber, selskaber inden for enkelte brancher eller i et enkelt land. Det kan f.eks. være konjunkturbevægelser, renteutvikling eller politiske faktorer, som ændrer markedssituationen i en bestemt branche.

Valutakursrisiko er risikoen for udsving i valutakursen for aktier som prisfastsættes i en anden valuta. Dermed er valutakursrisikoen ikke til stede for børsnoterede aktier handlet i danske kroner.

Bæredygtighedsrisiko
Ved bæredygtighedsrisiko forstås en miljømæssig, social eller ledelsesmæssig begivenhed eller omstændighed, som hvis den indtræffer, kan have negativ indvirkning på værdien af investeringen.

Bæredygtighedsrisici kan identificeres som særlige risici forbundet med udsteder i forbindelse med:

- Den grønne omstilling, hvilket vil påvirke efterspørgslen efter forskellige energikilder samt regulering for forbruget af disse

- Klimaforandringer, hvilket kan indebære fysiske risici for udsteders værdier

- Forurening, hvilket kan indebære omkostninger til udsteder for oprydning eller omstilling af produktionen

- God selskabsledelse, hvor mangel på diversitet og uafhængighed i bestyrelsen kan spille en rolle

Dette er eksempler på bæredygtighedsrisici, og der kan være andre risici, der er særligt relevante for bestemte udstedere.

Du kan reducere din samlede risiko, hvis du sørger for at købe aktier i forskellige brancher og lande.

Aktier og andre typer værdipapirer

Sammenlignet med f.eks. obligationer er investering i aktier typisk mere risikofyldt forstået på den måde, at kursen på aktier som hovedregel svinger mere end kursen på obligationer. Til gengæld vil du også på længere sigt have mulighed for at opnå et højere afkast. Investeringsforeningsafdelinger med fokus på aktier giver mulighed for at sprede risikoen ud på flere aktier, dog vil investeringsforeningsbeviser have en løbende omkostning som påvirker afkastet negativt.

Pensionsopsparing i aktier

Når du investerer pensionsmidler, skal du være opmærksom på, at der gælder særlige regler for, hvordan du investerer opsparingen. Når man har en pensionsordning der er placeret i

aktier, må man ikke placere mere end 20 % af den samlede opsparing i aktier fra det samme selskab. Dog må man altid købe op i en enkelt

aktie op til en fastsat grænse (opfyldningsfradraget), der årligt justeres.

Senest opdateret 29. February 2024

Tegningsretter

Tegningsretter udstedes i forbindelse med, at en virksomhed ønsker at udvide sin aktiekapital. Tegningsretten tilbydes eksisterende aktionærer og er en ret til at købe aktier til en kurs, der normalt er lavere end børskursen, inden for en begrænset periode.

Hvad er en tegningsret?

I forbindelse med at en virksomhed udvider sin aktiekapital, en såkaldt aktieemission, sker det ofte med fortegningsret for de nuværende aktionærer. Der udstedes i den forbindelse tegningsretter. Disse tegningsretter kan man enten udnytte til at erhverve sig flere aktier i virksomheden eller sælge på børsen, som med almindelige børsnoterede aktier. Mens tegningsretterne normalt har en værdi under hele tegningsperioden, så bliver de værdiløse, når tegningsperioden er slut. Det skyldes, at tegningsretter ikke er en ejerandel, som fx en aktie, men en ret til at købe aktier til en kurs, der normalt er lavere end børskursen, inden for en begrænset periode. Denne ret forsvinder, når tegningsperioden er slut, og tegningsretterne eksisterer dermed ikke længere.

Eksempel

Hvis der fx udbydes nye aktier i forholdet 5:1, betyder det, at for hver fem oprindelige aktier får du som eksisterende aktionær tilbud om at købe én ny aktie til tegningskursen. Normalt får hver oprindelig aktie tildelt én tegningsret, og der skal således fem tegningsretter til for at købe en ny aktie. Har du færre aktier end fem, kan du enten sælge eller købe flere tegningsretter, så ingen tegningsretter går tabt.

Er tegningsretter interessante for dig?

Tegningsretter er interessante, hvis du som eksisterende aktionær ønsker at gøre brug af din tegningsret i forbindelse med en

virksomheds aktieemission og dermed ønsker enten at erhverve dig flere aktier eller sælge dine tegningsretter på børsen. Har du ikke aktier i virksomheden i forvejen, men ønsker at foretage en langsigtet investering i virksomheden nu, kan det nogle gange være en god ide at opkøbe tegningsretter for derefter at bruge dem til at erhverve dig aktier i selskabet.

Som nævnt i afsnittet 'Risiko' kan du også spekulere i køb og salg af tegningsretter i tegningsperioden i forventning om at realisere en spekulationsgevinst. Det er dog vigtigt at du holder dig for øje at tegningsretterne bliver værdiløse ved udløb. Du skal derfor være opmærksom på handelsperioden for papiret. Du bør også forhøre dig hos din rådgiver omkring, hvornår banken har deadlines vedr. tegningsretter. Der vil som oftest være offentliggjort et prospekt i forbindelse med eksempelvis en aktieemission, og vi anbefaler, at du læser dette prospekt, hvor risikofaktorer vil være beskrevet mere uddybende.

Risiko

Tegningsretter tildeles som udgangspunkt i forbindelse med en virksomheds udvidelse af aktiekapitalen, og de kan handles i tegningsperioden. Tegningsretterne svinger ofte meget i kurs, og den reelle værdi af tegningsretterne kan afvige markant fra den beregnede teoretiske værdi, fordi værdien af tegningsretten kan være påvirket af udbuddets størrelse, den generelle efterspørgsel eller øvrige forhold.

Vælger du derimod i spekulationsøjemed at købe mange tegningsretter i forventning om, at de vil stige i tegningsperioden, for derefter at sælge dem igen, inden tegningsperioden er overstået, så løber du en betydelig risiko. Der er risiko for, at tegningsretterne er værdiløse, når afslutningen af tegningsperioden nærmer sig. Der er således risiko for, at du i denne situation mister hele din investering.

Omkostninger

Der er normalt ikke omkostninger forbundet med at udnytte sin tegningsret, men du skal betale en kurtage ved handel med tegningsretter.

Skat

Den skattemæssige behandling af afkast fra investering i tegningsretter er forskellig, alt efter om du investerer frie midler, en pensionsopsparing, virksomheds- eller selskabsmidler.

Den skattemæssige behandling kan variere og ændre sig afhængig af dine skattemæssige forhold, eller som følge af ændrede regler for beskatning.

Vi anbefaler derfor altid, at du kontakter en skatterådgiver for at få klarlagt de skattemæssige konsekvenser inden du investerer i tegningsretter.

Senest opdateret 29. February 2024